ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ο ΠΛΑΤΩΝ

ΣΕ ΕΝΑΝ ΤΟΜΟ

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: Ο Πλάτων σε έναν τόμο
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Λεωνίδας Γεωργιάδης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Τσίρης
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Ραφαήλ, *Πλάτων και Αριστοτέλης – Η Σχολή των Αθηνών* (1510-1511), Μουσείο του Βατικανού
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Σπυριδούλα Βονίτση

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026
© Εικόνας εξωφύλλου: Eric Vandeville/akg-images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Πρώτη έκδοση: Σεπτέμβριος 2026

ISBN 978-618-01-6714-6

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου. Επίσης απαγορεύεται η οποιαδήποτε αναπαραγωγή όλου ή μέρους του βιβλίου για σκοπούς εκπαίδευσης σε συστήματα ή τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης. Το έργο αυτό προστατεύεται και προφυλάσσεται από διαδικασίες TDM-Διαχείρισης Δεδομένων Δοκιμών [Άρθρο 4(3) Οδηγία (EU) 2019/790].

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | **PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.**
Από το 1979 | *Since 1979*
Έδρα: | Head Office:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση | 121 Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο: | Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα | 13-15 Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 | Tel.: 2102804800

e-mail: info@psichogios.gr
psichogios.gr

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ο ΠΛΑΤΩΝ ΣΕ ΕΝΑΝ ΤΟΜΟ

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

Θεωρία των Ιδεών

- **Ιδέες ως Αιώνιες Οντότητες:** Οι Ιδέες (ή Μορφές) είναι τέλεια και αμετάβλητα πρότυπα των πραγμάτων στον υλικό κόσμο.
- **Διαχωρισμός Ιδεατού και Αισθητού Κόσμου:** Ο κόσμος που αντιλαμβανόμαστε με τις αισθήσεις είναι μόνο μια σκιά του αληθινού, ιδεατού κόσμου.

Η Αλληγορία του Σπηλαίου

- **Περιγραφή:** Οι άνθρωποι είναι δεσμώτες μέσα σε ένα σπήλαιο, βλέπουν μόνο σκιές των αληθινών αντικειμένων που βρίσκονται έξω από το σπήλαιο.
- **Συμβολισμός:** Η γνώση μέσω των αισθήσεων είναι περιορισμένη και παραπλανητική. Μόνο μέσω της φιλοσοφίας μπορούμε να αντιληφθούμε τον αληθινό κόσμο των Ιδεών.

Η Ψυχή

- **Τριμερής Δομή:** Η ψυχή αποτελείται από τρία μέρη: το λογιστικό (λογική), το θυμοειδές (πάθος, θέληση) και το επιθυμητικό (επιθυμίες).
- **Αθανασία της Ψυχής:** Η ψυχή είναι αθάνατη και προϋπάρχει πριν από την ένωσή της με το σώμα. Μετά τον θάνατο επιστρέφει στον κόσμο των Ιδεών.

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Ηθική και Αρετή

- **Η Αρετή ως Αρμονία της Ψυχής:** Η αρετή είναι η ισορροπία και η αρμονία μεταξύ των τριών μερών της ψυχής.
- **Η Δικαιοσύνη:** Η δικαιοσύνη είναι η αρετή που εξασφαλίζει τη σωστή λειτουργία της ψυχής και της πολιτείας.

Πολιτεία

- **Ιδεώδης Πολιτεία:** Μια κοινωνία που διέπεται από δικαιοσύνη, με φιλόσοφους-βασιλείς στην κορυφή, οι οποίοι κυβερνούν με βάση τη γνώση των Ιδεών.
- **Τάξεις της Πολιτείας:** Διαχωρισμός σε τρεις τάξεις – οι κυβερνήτες (φιλόσοφοι), οι φύλακες (πολεμιστές) και οι παραγωγοί (εργάτες και γεωργοί).
- **Πολιτική αρετή:** Το ιδανικό πολίτευμα και ο άριστος κυβερνήτης.

Γνώση και Μάθηση

- **Ανάμνηση (*Ανάμνησις*):** Η μάθηση είναι μια διαδικασία ανάμνησης των Ιδεών που η ψυχή γνώριζε πριν ενσαρκωθεί.
- **Διαλεκτική Μέθοδος:** Μέθοδος αναζήτησης της αλήθειας μέσω διαλόγου και αντιπαράθεσης ιδεών, ώστε να επιτευχθεί η κατανόηση του ιδεατού κόσμου.

Έρως

- **Έρως ως Κίνητρο για Γνώση:** Ο Πλάτων περιγράφει τον έρωτα (*έρως*) όχι μόνο ως σωματική έλξη, αλλά και ως την επιθυμία της ψυχής να φτάσει στην απόλυτη γνώση και την Ιδέα του Ωραίου.
- **Ανάβαση του Έρωτος:** Ο έρωτας ξεκινά από τη σωματική έλξη και οδηγεί σε ανώτερες μορφές αγάπης, καταλήγοντας στην αγάπη για την ίδια την Ιδέα της ομορφιάς, που είναι αιώνια και αμετάβλητη.

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Η Διδασκαλία του Σωκράτη

Η «μαιευτική» και η διαλεκτική τέχνη. Το «γνώθι σαυτόν» και το εσωτερικό «δαιμόνιο». Η συνέπεια ως άσκηση δικαιοσύνης.

Σημείωση του συγγραφέα: Τα πλαγιογραμμένα κείμενα δεν αποτελούν αυτούσια χωρία, αλλά περιλήψεις των αναγραφόμενων χωρίων που έγιναν από τον συγγραφέα.

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΣΤΟΝ *ΦΑΙΔΩΝΑ*

«*Η αληθινή ουσία των πραγμάτων δεν μπορεί να γίνει αντιληπτή μέσω των αισθήσεων αλλά μόνο μέσω της ψυχής*».

Φαίδων, 100c-102a

Στον διάλογο *Φαίδων,* ο Πλάτων περιγράφει τις τελευταίες στιγμές του Σωκράτη, λίγο πριν πιει το κώνειο. Σε αυτή την έντονη και φορτισμένη ατμόσφαιρα, ο μεγάλος φιλόσοφος εκμεταλλεύεται την ευκαιρία για να ξεκινήσει μια συζήτηση για τις Ιδέες και την αθανασία της ψυχής. Ήδη σε έναν άλλο διάλογο, τον *Μένωνα*, έχει αποδείξει την ύπαρξη ενός νοητού κόσμου, που συνυπάρχει με τον αισθητό. Ο άνθρωπος, εξηγεί, εκτός από τον υλικό κόσμο, αντιλαμβάνεται και έναν άλλο, ιδεατό κόσμο, όπου κατοικούν οι Ιδέες. Πώς είναι δυνατόν, αναρωτιέται, να αντιλαμβανόμαστε έννοιες όπως η ισότητα ή η ελευθερία, από την στιγμή που αυτές δεν έχουν καμία υλι-

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

κή μορφή; Πώς μπορούμε να ζωγραφίζουμε ευθείες, όταν στην φύση δεν υπάρχει καμία απόλυτα ευθεία, και, συνεπώς, δεν έχουμε συναντήσει ποτέ κάτι τέτοιο; Συμπεραίνει λοιπόν ότι ο υλικός κόσμος δεν είναι ο μόνος που αντιλαμβανόμαστε. Όπως οι αισθήσεις μάς επιτρέπουν να κατανοήσουμε τον υλικό κόσμο, έτσι και ο νους λειτουργεί ως το όργανό μας για την αντίληψη του νοητού κόσμου. Μέσω του νου, η ψυχή μας αντιλαμβάνεται τις Ιδέες, οι οποίες είναι αιώνιες, τέλειες και αμετάβλητες οντότητες –απόλυτα συμμετρικές ως προς την όψη– που υπάρχουν ανεξάρτητα από τον υλικό κόσμο. Ο κόσμος των Ιδεών είναι αιώνιος, άφθαρτος και τέλειος, και οι Ιδέες αποτελούν την αληθινή πραγματικότητα, σε αντίθεση με τον αισθητό κόσμο, που είναι φθαρτός, μεταβλητός και γεμάτος ατέλειες.

Η Δικαιοσύνη, για παράδειγμα, δεν είναι απλώς μια κοινωνική αρχή ή ένας κανόνας συμπεριφοράς, αλλά μια αμετάβλητη, αιώνια και τέλεια ουσία που υφίσταται στον νοητό κόσμο, ανεξάρτητα από τις ανθρώπινες απόψεις και πρακτικές. Εάν κάποιος μπορούσε να την απεικονίσει, θα την σχημάτιζε ως ένα γεωμετρικό στερεό, απόλυτα ομοιόμορφο από κάθε οπτική γωνία. Κάθε νοητό ον διαφέρει από τα αισθητά στο ότι η όψη του δεν αλλάζει ανάλογα με την θέση του παρατηρητή. Αυτή η γεωμετρική συμμετρία το καθιστά αντικειμενικό και ανεξάρτητο από την υποκειμενική παρατήρηση. Άλλωστε, η επιστήμη της Γεωμετρίας ανήκει αποκλειστικά στον νοητό κόσμο, και γι' αυτό στην είσοδο της Πλατωνικής Ακαδημίας υπήρχε η επιγραφή:

«Μηδείς αγεωμέτρητος εισίτω».

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Η ταξινόμηση των νοητών όντων

Σύμφωνα με μια μέθοδο που ανέπτυξε ο Γερμανός φιλόσοφος και φιλόλογος Νικολάι Χάρτμαν οι Πλατωνικές Ιδέες μπορούν να οργανωθούν σε μια ιεραρχική δομή ανάλογα με την γενικότητα και την θεμελιώδη φύση τους:

Ιδέα του Αγαθού (του Καλού):
Η Ιδέα του Αγαθού είναι η ύψιστη Ιδέα, η πηγή όλων των άλλων Ιδεών, και είναι αυτή που προσδίδει νόημα και αξία σε όλες τις υπόλοιπες.

Οντολογικές Ιδέες:
Αυτές οι Ιδέες σχετίζονται με τις θεμελιώδεις κατηγορίες της ύπαρξης και της πραγματικότητας, όπως η Ιδέα της Ενότητας, της Πολλαπλότητας, της Αιωνιότητας κ.λπ.

Κοσμολογικές Ιδέες:
Αφορούν τον φυσικό κόσμο και τις δομές του, όπως η Ιδέα του Χρόνου, του Χώρου, της Κίνησης κ.λπ.

Αξιολογικές Ιδέες:
Περιλαμβάνουν Ιδέες που σχετίζονται με την ηθική και τις αξίες, όπως η Δικαιοσύνη, η Αρετή, το Κάλλος κ.λπ.

Μαθηματικές Ιδέες:
Περιλαμβάνουν τις Ιδέες που αφορούν τις μαθηματικές δομές και τους αριθμούς, όπως η Ιδέα του Αριθμού, της Γεωμετρίας, της Αριθμητικής κ.λπ.

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Ιδέες των Φυσικών Αντικειμένων:
Αυτές οι Ιδέες είναι πιο συγκεκριμένες, και αναφέρονται στα φυσικά αντικείμενα και φαινόμενα, όπως η Ιδέα του Ζώου, του Φυτού κ.λπ.

Ιδέες των Τεχνητών Αντικειμένων:
Αυτές είναι οι Ιδέες των αντικειμένων που κατασκευάζονται από τον άνθρωπο, όπως η Ιδέα του Σπιτιού, του Καραβιού κ.λπ.

Κάθε αντικείμενο ή έννοια στον αισθητό κόσμο έχει την αντίστοιχη Ιδέα του στον κόσμο των Ιδεών. Οι Ιδέες αυτές «ομορφαίνουν» και σταθεροποιούν το σύμπαν, καθώς είναι νοήμονες υπάρξεις που καθοδηγούν την εξελικτική πορεία του «Κόσμου». Μέσω των Ιδεών, ο υλικός κόσμος –ο οποίος αποτελεί «αντίγραφο» του νοητού– διαμορφώνεται και εξελίσσεται.

> «*Το Σύμπαν είναι η πιο όμορφη εικόνα των αιώνιων Ιδεών, που δημιούργησε ο Δημιουργός με βάση τα πρότυπα του νοητού κόσμου*».
>
> *Τίμαιος*, 27d-29a

Πώς αποτυπώνονται οι Ιδέες στον υλικό κόσμο;

Ένα ζώο, δηλαδή ένα πλάσμα χωρίς νοητική ικανότητα, βλέποντας ένα σπίτι, αντιλαμβάνεται μόνο τους τοίχους και, ίσως, μια ευκαιρία για προστασία. Ο άνθρωπος, όμως, ως ον με νοητικό εγκέφαλο, βλέπει κάτι βαθύτερο: το «Κάλλος» της Ιδέας του «κατοικείν», δηλαδή τον χώρο όπου αυτός και η οικογένειά του θα ζήσουν με

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

ασφάλεια και άνεση. Πίσω από ένα αυτοκίνητο αντιλαμβάνεται την Ιδέα του «μετακινείσθαι», την ικανότητα να πηγαίνει παντού. Μέσα σε κάθε υλικό αντικείμενο ενυπάρχει το αρχέτυπο ενός νοητού αντικειμένου, το οποίο προσδίδει σε αυτό «ομορφιά», «χρησιμότητα», «νόημα» – με μία λέξη, «Κάλλος».

Το «Κάλλος» συνδέει το αντικείμενο με το Καλό (το Αγαθό) και είναι αντιληπτό μόνο μέσω του εσωτερικού «οφθαλμού», μιας αίσθησης που διαθέτει ο νους μας. Κάθε φορά που ενεργοποιούμε τον εσωτερικό «οφθαλμό» μας «μετέχουμε» στην Ιδέα που δημιούργησε το υλικό αντικείμενο. Αυτή η διαδικασία ονομάζεται «Μετοχή». Ο Πλάτων αποκαλεί «Επιστήμη» την μετοχή στις Ιδέες. Επιστήμων είναι εκείνος που έχει ενεργοποιήσει τον εσωτερικό του οφθαλμό και μπορεί ανά πάσα στιγμή να αντιληφθεί το Κάλλος που βρίσκεται πίσω από κάθε αντικείμενο του αισθητού κόσμου, το νοητό αρχέτυπο που κρύβεται σε κάθε υλική μορφή.

> «*Όταν κάποιος βλέπει τις πολλές όμορφες παρουσίες, αλλά όχι την ίδια την ομορφιά, αυτός βρίσκεται σε δοξασία, όχι σε επιστήμη*».
>
> *Πολιτεία*, Ε΄, 476c-480a

Οι Ιδέες και η Ψυχή

> «Η ψυχή, προτού εισέλθει σε ένα σώμα, περιφέρεται στον ουρανό και βλέπει τις Ιδέες σε όλη την καθαρότητά τους».
>
> *Φαίδρος*, 247c-250c

Κάθε ψυχή, κατά τον Πλάτωνα, επιλέγει να ενσαρκωθεί σε ένα συγκεκριμένο μέρος του υλικού κόσμου προκειμένου να περάσει από εκείνες τις καταστάσεις που θα την βοηθήσουν να ενεργοποιήσει

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

τον εσωτερικό «οφθαλμό» της και να αρχίσει να «μετέχει» στον νοητό κόσμο. Η ψυχή γνωρίζει τις Ιδέες, διότι προέρχεται από τον νοητό κόσμο, τις έχει ήδη αντιληφθεί στο παρελθόν, αλλά δεν μπορεί να συνειδητοποιήσει την δύναμή τους. Δεν «αντέχει», δηλαδή, ακόμη το «βολτάζ» του κόσμου των Ιδεών, γι' αυτό «εκπίπτει» στον υλικό κόσμο για να αναπτύξει τις ικανότητες εκείνες που θα της δώσουν την δυνατότητα να επιστρέψει πίσω με πλήρη συνείδηση του νοητού κόσμου και της θέσης της μέσα σε αυτόν. Καθώς ενσαρκώνεται μέσω ενός σώματος στον υλικό κόσμο, αρχίζει να συνειδητοποιείται, να δυναμώνει τις νοητικές αισθήσεις της και να γνωρίζει τις Ιδέες. Μόνον που δεν πρόκειται για καινούργια γνώση, αλλά περισσότερο για «ανάμνηση».

> «Η γνώση δεν έγκειται στις αισθήσεις, αλλά στην νόηση, στην κατανόηση των Ιδεών, που είναι αμετάβλητες και αιώνιες».
>
> *Πολιτεία*, Ζ΄, 514a-520a

Πώς ενεργοποιείται ο εσωτερικός «οφθαλμός» στην ψυχή;

Σε αντίθεση με τους φυσικούς οφθαλμούς, που μας επιτρέπουν να βλέπουμε τα υλικά αντικείμενα γύρω μας, ο εσωτερικός οφθαλμός είναι το μέσο με το οποίο ο νους μας συνδέεται με τον ανώτερο, νοητό κόσμο. Μόνον μέσω αυτού του οφθαλμού μπορούμε να κατανοήσουμε έννοιες όπως η δικαιοσύνη, η ομορφιά, και το αγαθό σε μια καθαρή, αμετάβλητη μορφή, ανεξάρτητα από τις παραμορφώσεις και τις ατέλειες του αισθητού κόσμου.

Η ανάπτυξη και η καλλιέργεια του εσωτερικού οφθαλμού είναι κεντρικός στόχος της φιλοσοφίας, καθώς επιτρέπει στον άνθρωπο

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

να επιτύχει πραγματική επιστήμη και να κατανοήσει το βαθύτερο νόημα της ύπαρξης. Ο Πλάτων θεωρεί ότι μέσω αυτού, η ψυχή μπορεί να «δει» και να κατανοήσει τις Ιδέες, οδηγούμενη έτσι στην σοφία και στην αληθινή ευδαιμονία.

Ο εσωτερικός οφθαλμός ενεργοποιείται με την «εν σιγή» συζήτηση με τον εαυτό μας, αυτό που γενικά ονομάζουμε «διαλογισμό». Πρόκειται για την διαδικασία κατά την οποία ο νους αναλογίζεται, εξετάζει, και κρίνει έννοιες και απόψεις, καταλήγοντας σε συμπεράσματα ή κατανοήσεις. Δεν πρέπει να ταυτίζεται εντελώς με την αντίστοιχη έννοια της ανατολικής φιλοσοφίας, αφού πρόκειται για έναν εσωτερικό στοχασμό με σκοπό την αντίληψη, την εξέταση και το βίωμα των Ιδεών χωρίς λέξεις, μόνον καθαρή συνείδηση (βλ. και *Ευ ζην* 2, Ενότητα 1). Μέσω αυτής της συνειδητοποίησης αρχίζει να παράγεται η συνειδητή σκέψη:

> «*Καθώς η ψυχή διαλογίζεται σιωπηρά με τον εαυτό της, κάνει ερωτήσεις και δίνει απαντήσεις, επιβεβαιώνει και απορρίπτει, αυτό αποκαλείται "κρίση"*».
>
> *Θεαίτητος*, 189e-190a

Μέσα από την «εν σιγή» συζήτηση, δηλαδή με την αντίληψη του νοητού κόσμου, ο άνθρωπος που «μετέχει» πλέον με τις Ιδέες, μπορεί να σκέφτεται συνειδητά και να ελέγχει την ζωή του.

> «*Αυτό που ονομάζουμε συνειδητή σκέψη είναι ο διάλογος που διεξάγει η ψυχή με τον εαυτό της με σιγανή φωνή*».
>
> *Σοφιστής*, 263e

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Πώς πραγματοποιείται αυτός ο «ελληνικός» τρόπος διαλογισμού;

Είναι σημαντικό αρχικά να ηρεμήσουμε, έως να ακινητοποιήσουμε το σώμα μας, προκειμένου να μην δεχόμαστε περισπασμούς. Στην πλατωνική παράδοση, αυτό σημαίνει να αποσυρθεί κανείς από τον αισθητό κόσμο και τις αντιλήψεις που προσφέρει (βλ. και *Γνώθι σαυτόν*, σελ. 116).

Κατόπιν ο νους πρέπει να συγκεντρωθεί και να στραφεί προς τα μέσα. Αυτή η αυτοσυγκέντρωση επιτρέπει στην ψυχή να έρθει σε επαφή με τις Ιδέες και τις έννοιες που δεν είναι άμεσα προσβάσιμες μέσω των αισθήσεων.

Κατά την διάρκεια του διαλογισμού, η ψυχή εμπλέκεται σε έναν εσωτερικό διάλογο, όπου θέτει ερωτήματα και αναζητά απαντήσεις. Αυτός ο διάλογος μπορεί να αφορά την αναζήτηση της αλήθειας, την κατανόηση των Ιδεών ή την επίλυση φιλοσοφικών διλημμάτων.

Στην πλατωνική φιλοσοφία, ο διαλογισμός δεν είναι απλώς μια παθητική διαδικασία, αλλά μια ενεργός προσπάθεια να στοχαστεί κανείς πάνω στις αιώνιες και αμετάβλητες Ιδέες, όπως το Αγαθό, το Κάλλος, η Δικαιοσύνη κ.ά. Ο νους αναζητά να κατανοήσει κάθε φορά μία από αυτές τις Ιδέες σε όλη της την καθαρότητα.

Καθώς ο νους του ανθρώπου παραμένει σε αυτήν την διαδικασία αντιλαμβάνεται την ομορφιά, το «Κάλλος» της Ιδέας αυτής. Το «Κάλλος» είναι μια ξεχωριστή Ιδέα, που ενυπάρχει όμως σε όλες τις Ιδέες και μας οδηγεί στην αντίληψη και την κατανόησή τους. Καθώς συγκεντρωνόμαστε στην ομορφιά που μας προκαλεί π.χ. ο Παρθενώνας, αρχίζουμε να «μετέχουμε» στην Ιδέα που εκπροσωπεί ο ναός αυτός. Ο εσωτερικός μας «οφθαλμός» καθοδηγείται από το «Κάλλος» της Ιδέας αυτής και βιώνει την ουσία της. Δεν είναι κάτι που μπορούμε να το αποτυπώσουμε με λέξεις. Θα ήταν δυνατό

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

να ονομαστεί *άμεικτος ηδονή*. Αυτή η εμπειρία όμως εντυπώνεται μέσα μας και σύντομα θα εκφραστεί στον λόγο μας, στην εργασία μας, στις σχέσεις μας, στα δημιουργήματά μας. Η τέχνη και οι επιστήμες είναι εκφράσεις των εμπειριών μας στον κόσμο των Ιδεών. Η ψυχή, ισχυροποιημένη πια, θα συνεχίσει να αναζητά την «μετοχή» στις Ιδέες, μέχρι να αποκτήσει πλήρη συνείδηση. Θα το καταφέρει, αρκεί να κατανοήσει το εφήμερο και το μάταιο του αισθητού κόσμου και να συνεχίσει να εμπιστεύεται τις εσωτερικές της δυνάμεις.

«*Η Ιδέα του Κάλλους είναι κάτι αιώνιο, αναλλοίωτο και απόλυτα υπαρκτό, ενώ η ομορφιά στα υλικά πράγματα είναι μόνο ένα ίχνος ή είδωλο αυτής*».

Συμπόσιον, 210a-211d

Ο Σωκράτης διαλογιζόταν πολύ συχνά. Μάλιστα κάποτε εθεάθη να διαλογίζεται ακίνητος για μία ολόκληρη μέρα! Ίσως γι' αυτό διέθετε γνώσεις πολύ προχωρημένες για την εποχή του:

«*Πρώτα απ' όλα, η ίδια η Γη, ω Σιμμία, αν κάποιος την έβλεπε από ψηλά, θα έμοιαζε με μία από εκείνες τις δερμάτινες σφαίρες που αποτελούνται από δώδεκα τμήματα, πολύχρωμη και χωρισμένη σε διάφορες αποχρώσεις, από τις οποίες τα χρώματα που βλέπουμε εδώ είναι απλώς δείγματα, σαν αυτά που χρησιμοποιούν οι ζωγράφοι. Εκεί όμως ολόκληρη η Γη είναι έτσι, και μάλιστα πολύ λαμπρότερη και καθαρότερη από ό,τι γνωρίζουμε*».

Φαίδων, 109a

© Λεωνίδας Γεωργιάδης, 2026 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Είκοσι τέσσερις αιώνες μετά τη συγγραφή των έργων του, ο Πλάτων εξακολουθεί να συνομιλεί με τον σύγχρονο άνθρωπο. Η αξία της φιλοσοφικής σκέψης του δεν βρίσκεται μόνο στις απαντήσεις που προσφέρει, αλλά κυρίως στα ερωτήματα που μας καλεί να θέσουμε στον εαυτό μας: Τι είναι η δικαιοσύνη; Τι είναι η αλήθεια; Τι είναι η ευτυχία; Ποια είναι η σωστή ζωή; Πώς πρέπει να κυβερνάται μια πόλη και, κυρίως, πώς πρέπει να κυβερνά ο άνθρωπος τον εαυτό του;

Όποιος μελετά τον Πλάτωνα δεν γίνεται απλώς γνώστης της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Μαθαίνει να σκέπτεται με καθαρότητα, να κρίνει με μέτρο, να επιλέγει με φρόνηση και να ζει με σκοπό. Και αυτή είναι, ίσως, η μεγαλύτερη προσφορά του: να μας δείξει ότι η φιλοσοφία δεν είναι μια θεωρητική κατάσταση, αλλά ένας τρόπος ζωής που οδηγεί τον άνθρωπο από την άγνοια στη γνώση, από τη σύγχυση στην αρμονία και από το εφήμερο στο αληθινά σημαντικό.

Γι' αυτό και η πλατωνική φιλοσοφία δεν μας
καλεί μόνο να κατανοήσουμε τον κόσμο, αλλά και
να μεταμορφώσουμε τον εαυτό μας. Μας προσκαλεί
να αρχίσουμε το δικό μας ταξίδι προς την αυτογνωσία,
την αρετή και την αληθινή ελευθερία.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-6714-6

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 32908